

นิทานพื้นบ้าน ภาคเหนือ

สระหนองเอี้ยง

“สระศักดิ์สิทธิ์ที่ก่อให้เกิดพระพุทธรูป
พระเจ้าตนหลวง ทั้งเอี้ยงเมืองพะเยา
พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของอาณาจักรล้านนา”

“นิทานพื้นบ้าน (ภาคเหนือ)”

พิมพ์ครั้งที่ 1 มีนาคม 2555

สงวนลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย ห้ามคัดลอกถ่ายเอกสารหรือพิมพ์
หรือวิธีหนึ่งวิธีใดของหนังสือเล่มนี้ก่อนได้รับอนุญาตจากบริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด

ราคา 95 บาท

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

กฤษกร เพชรนอก

นิทานพื้นบ้าน (ภาคเหนือ) -- ปทุมธานี : สกายบุ๊กส์, 2555.

160 หน้า

1. นิทาน I. ชื่อเรื่อง

398.2

ISBN : 978-616-213-166-0

S7901-30-03-12

จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย

www.skybook.co.th

บริษัท **สกายบุ๊กส์** จำกัด

515/276-8 ถ.รังสิต-ปทุมธานี ต.ประชาธิปัตย์

อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12130

e-mail: sales@skybook.co.th

โทร. 0-2958-1125-7 โทรสาร. 0-2567-5105

หากท่านผู้อ่านซื้อหนังสือที่จัดพิมพ์โดยบริษัท สกายบุ๊กส์ จำกัด และพบว่าหนังสือสลับหน้า
พิมพ์ไม่ชัดเจน หน้าขาดหายไม่ครบ หรือความบกพร่องอื่นใดอันเนื่องมาจากกระบวนการ
การพิมพ์และการเข้าเล่ม กรุณาส่งหนังสือมาที่บริษัทฯ เพื่อรับหนังสือเล่มใหม่

คำนำ

นิทานพื้นบ้าน เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับเรื่องราว เหตุการณ์ และความเป็นมาของสิ่งต่างๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นนั้น ซึ่งอาจเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นจริงหรือแต่งขึ้น เช่น เรื่องราวที่เกี่ยวกับตำนานของสถานที่ต่างๆ ความเป็นมาและสาเหตุของชื่อสถานที่เหล่านั้น โดยเล่าสืบต่อกันมาเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และได้สาระที่เป็นคติสอนใจ เช่น ความดี ความกตัญญู ความซื่อสัตย์

นอกจากนี้นิทานพื้นบ้านยังสะท้อนให้เห็นถึงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในภูมิภาคต่างๆ รวมทั้งความเชื่อ ความศรัทธาในหลักของการทำความดี ความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ และความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งนี้ นิทานพื้นบ้านจะแสดงให้เห็นถึงภูมิปัญญาของคนไทยที่มีคุณค่ายิ่ง

นิทานพื้นบ้านภาคเหนือ เล่มนี้ เป็นการรวบรวมและเรียบเรียงมรดกทางวัฒนธรรมที่สะท้อนให้เห็นสภาพของสังคมวิถีการดำเนินชีวิต ความเชื่อขนบธรรมเนียมประเพณี ตามสภาพภูมิอากาศ และสิ่งแวดล้อมของกลุ่มชนแต่ละท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่ภาคเหนือ อีกทั้งยังถือเป็นการอนุรักษ์และร่วมสืบสานมรดกทางวัฒนธรรม “นิทานพื้นบ้าน” ไม่ให้สูญหายไปจากสังคมไทยอีกทางหนึ่งด้วย

กฤษกร เพชรนอก

สารบัญ

จี๋จ๋อชาน
๘

ฉานหางคอย
๑๖

คนที่มีบุญสุวาสนา
กับคนไม่มีบุญสุวาสนา
๒๓

เมื่อย่างลับแล
๓๖

ถ้าตัวเต่า
๔๘

จักจั่นไม่มีไม้
๕๔

เมืองโบราณ
๖๐

เหล็กน้ำพี้
๓๗๐

ทำดีได้ดี
๘๒

เจ้าพ่อขุนตาน
๓๒

พระธาตุนครสุโขทัย
๑๐๒

ควายตัวผู้มีสีลูก
๑๑๒

หนูกับแมว
๑๑๘

นายศตกับนายซ้อ
๑๒๔

สะพานของพ่อ
๑๓๒

พี่ภาคเฒ่าพริบ
กับวิชาความรู้
๑๓๙

คนมีโชค
๑๔๒

คนคิดมาก
๑๔๙

บัวบาน

ณ บ้านฟ้าฮ่าม หมู่บ้านเล็กๆ ในอำเภอเมืองเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ กล่าวถึงครอบครัวคหบดีผู้เป็นที่นับหน้าถือตาของชาวบ้านในละแวกแถบถิ่นนั้น และลูกสาวสวยที่เพียบพร้อมไปด้วยความเป็นกุลสตรีนางหนึ่ง นามว่า **บัวบาน** หญิงงามผู้เป็นที่หมายปองของหนุ่มๆ ทั้งหลายในหมู่บ้านฟ้าฮ่ามและหมู่บ้านใกล้เคียง แต่ก็ยังไม่มีชายใดสามารถเด็ดดอกบัวบานไปเชยชมได้

วันหนึ่ง มีปลัดอำเภอที่เพิ่งเข้ามารับตำแหน่งเดินทางมาเยี่ยมเยียนทำความรู้จักและถามไถ่สารทุกข์สุกดิบของชาวบ้านในหมู่บ้านต่างๆ จนมาถึงหมู่บ้านฟ้าฮ่าม ปลัดหนุ่มกับสาวบัวบาน

...๑๐...
จ้งบัวบาน

จึงได้มาพบกัน แล้วทั้งสองต่างก็ตกหลุมรักกันและกันตั้งแต่แรกพบ จนกระทั่งปลัดหนุ่มทำพิธีสู่ขอและหมั้นหมายสาวคนรักอย่างถูกต้องตามประเพณี

ความรัก ของปลัดหนุ่มจากเมืองบางกอกกับสาวน้อยเอื้องเหนือดำเนินไปอย่างราบรื่น หัวใจของสองหนุ่มสาวเต็มเปี่ยมไปด้วยความรักและสุขสมหวัง จนวันเวลาผ่านไปอุปสรรคความรักก็ค่อยๆ คืบคลานเข้ามา เมื่อมีคนชักชวนให้ปลัดหนุ่มลองเล่นการพนัน แม้จะปฏิเสธแต่ก็ไม่สามารถทนคำรบเร้าให้เล่นได้ ปลัดหนุ่มจึงลองเล่น ปรากฏว่าเล่นได้เงินมาเป็นจำนวนมาก ทำให้ปลัดหนุ่มเกิดความลุ่มหลงในการพนันและเริ่มเล่นอย่างจริงจัง

ปลัดหนุ่ม มัวเมาในการพนันนานาชนิด จนผีพนันเข้าสิงในจิตใจอย่างถอนตัวไม่ขึ้น ในที่สุดก็ตกเป็นทาสของการพนัน ทุ่มเทเงินทองที่หามาได้ไปกับการพนันจนหมดสิ้น ทำให้เขากลายเป็นคนล้มละลายสิ้นเนื้อประดาตัว ยักยอกเงินหลวงมาใช้ส่วนตัวและเล่นการพนัน จนทำให้เงินหลวงขาดบัญชีไม่สามารถหาเงินไปใช้คืนหลวงได้ทัน

เมื่อหมดหนทางในการหาเงินมาใช้หนี้ ปลัดหนุ่มจึงตัดสินใจบากหน้าไปหาบัวบานสาวคนรัก ออกอ้อนให้คู่หมั้นสาวสงสาร และเห็นอกเห็นใจในความผิดพลาดของเขาที่หลงมัวเมาในการ

พจน์ รวมทั้งการนำเงินหลวงไปใช้ก่อนจนทำให้เงินขาดบัญชี พร้อม
ตั้งขอร้องให้บัวบานหาเงินจำนวนหนึ่งมาให้ด้วย เพื่อนำไปชดใช้
ให้กับบัญชีเงินหลวงที่ตนได้ยักยกออกไปโดยปลัดหนุ่มให้คำมั่นสัญญา
กับสาวคนรักว่าจะไม่กลับไปเล่นการพนันอีก และด้วยความรัก
ความเห็นอกเห็นใจ อีกทั้งยังเชื่อมั่นว่าชายคนรักจะรักษาคำสัญญา
สาวบัวบานจึงนำเงินที่มีอยู่ทั้งหมดมอบให้ปลัดหนุ่มเพื่อนำไปใช้คืน
หลวง

แต่เมื่อได้เงินจากบัวบานแล้ว แทนที่ปลัดหนุ่มจะนำเงิน
จำนวนนี้ไปคืนหลวง เขากลับนำเงินไปเล่นการพนันจนสิ้นเนื้อ
ประดาตัวอีกครั้ง ทำให้ปลัดหนุ่มจำต้องชมซานด้านหน้ากลับมา
สารภาพผิดทุกอย่างต่อหน้าสาวคนรัก เพื่อหวังให้เธอยกโทษให้
กับเขาอีกสักครั้ง แต่เพราะความผิดหวังในตัวของคุณมั่นหนุ่ม สาว
บัวบานจึงร้องไห้คร่ำครวญ ต่อว่าต่อขานชายคนรักที่ไม่รักษาสัญญา
และทำให้ทั้งสองคนไม่สามารถตกลงกันได้ ปลัดหนุ่มจึงนัดหมาย
ให้บัวบานไปพบตนที่น้ำตกห้วยแก้วในวันรุ่งขึ้นเพื่อทำความเข้าใจ
กันอีกครั้ง

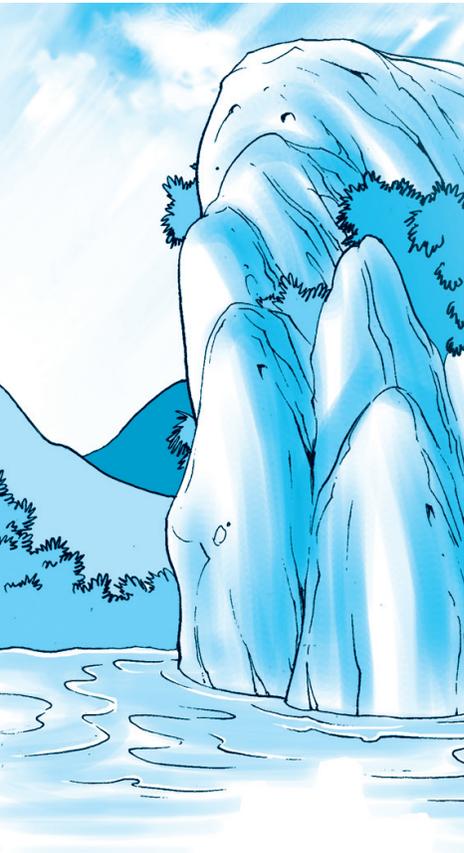

...๑๒...
วังบัวบาน

บัวบานไปพบปลัดหนุ่มตามนัดบนหน้าผาของน้ำตกห้วยแก้ว แต่เพราะความรัก ความหวังดี กลายมาเป็นความเศร้าและขมขื่นใจ เมื่อทั้งคู่มาพบกันก็เริ่มทะเลาะกันอย่างรุนแรง เพราะต่างคนต่างไม่เข้าใจกันเสียแล้ว สาวน้อยบัวบานผู้มั่นคงในความรัก หุ่่มเททั้งชีวิตและจิตใจให้กับปลัดหนุ่ม แต่ต้องมาประสบกับความรักที่ผิดหวังจนเกินจะรับได้

ในที่สุด เมื่อไม่สามารถทานทนต่อความผิดหวังที่มาทำร้ายจิตใจอย่างหนักหน่วง สาวบัวบานผู้ไม่เหลือความหวังใดๆ ในชีวิต จึงตัดสินใจเป็นครั้งสุดท้าย กระโดดลงจากหน้าผา ลอยละลิวร่วงลงสู่พื้นเบื้องล่าง...จบชีวิตที่สุดแสนซอกซำและผิดหวังในความรัก...เหลือทิ้งไว้แต่เพียง **“วังบัวบาน”** อนุสรณ์ความรักของสาวเหนือที่มีไว้ให้กล่าวขานถึงเท่านั้น

เรื่องน่ารู้ จากนิทานพื้นบ้าน เรื่อง “วังบัวบาน”

“วังบัวบาน” เป็นชื่อวังน้ำที่อยู่เบื้องล่างชะง่อนผาสูงของน้ำตกห้วยแก้ว มีชื่อเดิมว่า “วังคูลวา” หรือ “วังกุลา” เพราะมีเรื่องเล่าต่อกันมาว่ามีคูลวา-กุลา (ในภาษาล้านนา หมายถึง แยกหรือฝรั่งชาวต่างชาติ) พลัดตกลงไปตายในวังน้ำแห่งนี้

...๑๓...

วังบัวบาน

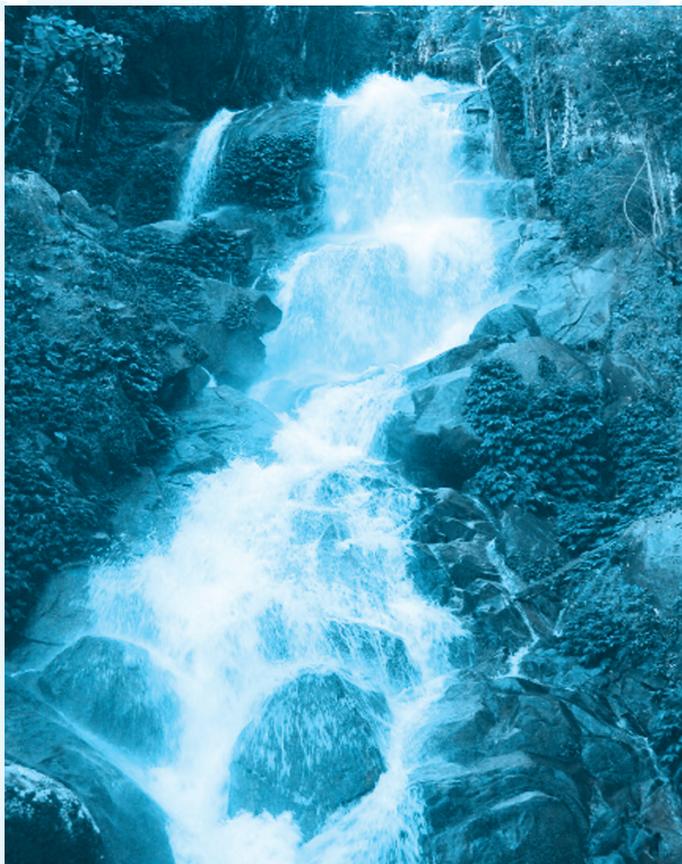

...๑๔...

วังบัวบาน

“วังคูลวา” หรือ “วังกุลา” เปลี่ยนชื่อมาเป็น “วังบัวบาน” เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๘๗ สืบเนื่องมาจาก มีหญิงสาวชื่อ “บัวบาน” ตกลงไปตายในวังน้ำ นี้่อีก ทำให้วังน้ำอาถรรพ์แห่งนี้กลายเป็น “วังบัวบาน” นับตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา

“น้ำตกห้วยแก้ว” ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง
เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ มีความสูงประมาณ
๑๐ เมตร อยู่ห่างจากตัวเมืองเชียงใหม่ประมาณ
๖ กิโลเมตร บริเวณเชิงดอยใกล้ทางขึ้นดอยสุเทพ

...๑๕...

วังบัวบาน